

ІВАН САВЧУР

ГОЛУБІНЬ

ПОЕЗІЇ

ПРАГА

06 10

ІВАН САВЧУР

~~27.163~~

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ГОЛУБІНЬ

ПОЕЗІЇ

ПРАГА

1942

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО «ПРОБОЄМ»

ЛШС(2-1/2)/5-65XU4

«КНИГОЗБІРНЯ ПРОБОЄМ»

Число 18

Всі права застережені

Накладом Українського В-ва «Пробоем» у Празі
Друкарня Ян Андреска, Прага XII., Білгородська 10

З А С П І В

Лунко в струни день ударив,
І ударив, і заграв, —
Піснею думки-примари
Понад морем розігнав.

І дивлюся в синь без мряки,
І устами солод п'ю —
Овінчали кров'ю маки
Пісню розкотну мою.

В'ється спів, як ніжні чари,
Понад морем зілля й трав:
Гей, у струни день ударив,
І ударив, і заграв.

21. 4. 1941.

Б У Р Л А К

Шляхами йду крізь ліс і кладку —
Так легко на душі...
Закликало десь деркачатко
В траві у комиші.

Закликало. Ясний світанок
Позолотив степи,
Прибіг на шлях, у вічі глянув,
І серце підкупив.

І шлях новий, і далеч інша,
Проміття скрізь ярке
Налив нам день краси по вінця
В золочені чарки.

22. V. 1941.

* *
*

І весело душі, і так безжурно,
У серці щось, мов радісна мета...
Гей, не на зло, на біль, і ненадурно
Шуміли нам ізвечора жита!

Шуміли нам, і так розповідали
Про те, що йшло, що десь колись було,
Як з яру йшли, як лави виступали
Загонами з мечами за село.

І хто пройшов, хто впав, і хто загинув,
Чому, і як, навіщо і коли?
Благословіть, батьки, уже на зміну
І ми також надосвітку прийшли.

І весело душі і так безжурно,
У серці щось, мов радісна мета...
Гей, не на зло, на біль, і ненадурно
Шуміли нам ізвечора жита!

22. VI. 1941.

*

*

*

Омріяв я вогнисті коні,
Що снилися мені :
Баскі, шалені, у розгоні,
У сонцю та вогні.

Омріяв те, що ще до вчора
Дрімало тихим сном...
Женуться коні по просторах
У сяйві за вікном.

І линуть вісті для розваги.
Гей, серце, не кричи :
Співають нам нові ватаги,
До бою ідучи.

18. V. 1941.

ГОЛУБІНЬ

На дні твоїх ясних очей
Розлилась голубінь;
І не зітре її іней,
І не окраде тінь.

Вона горітиме усе,
Курітиме на дні.
Ніхто ніколи не знесе
Очей голубіні —

Це тільки я. Вона моя
Безмежна голубінь;
До неї ж бо рванувся я
Із теміні крізь рінь.

28. 7. 1941.

М О Р Я К И

Розкинуло хвилясте море
Бурхливу вічну муть...
В осяяні, нові простори
Відважні човна пруть.

О, Радосте, забута досі,
Чаруєш, граєш ти...
Ми пливемо ясноволосі
У соняшні світи...

І любо так, і так боярко
Зове нас далина. —
Як весело надпити чарку
Налитого вина!

28. 5. 1941.

Ю Н А Ц Ь К Е

І пісня, і радісні очі,
І тихість, і туга у них:
Минули неспропані ночі
На травах, на шовках м'яких.

Минули ті ночі веселі,
Куди? — не питайся — куди!
Крізь віти, і трави, і зелень
Дивлюся у їхні сліди.

19. 6. 1941.

Блакитний звід небесної столиці
Схилився знов на пурпуровий ліс.
Налиті сном, шовкові таємниці
Весняний ніжний вечір нам надніс.

Вечерній дзвін розлився у простори,
Угору згук акордами летить,
І слухають його Бескидські гори,
Задивлені в зазору блакить...

П'янкий простір, хоча уже сонливий,
Молитву шле на небосхил ясний...
Поля, лани та колосисті ниви
Хвилює рівно вітер золотий...

6. 5. 1941.

В Е Ч І Р Н Е

Розтанцювалися зірниці
В яскравій вишині,
Хтось посилає таємниці
Безжурному мені.

І кличе хтось мене до себе,
Немов якісь боги, —
Це сяйва ті, що скрізь по небі
Розпались у круги.

2. 6. 1941.

*

*

*

Був ясний день, а ніч довкола,
На зміну сонця — тмінь,
Пустеля, сум, ні зір, ні слова,
А чорна далечінь.

Як би то так: відкласти ліру,
Як би той зрив, та міць:
Ухопила б рука сокиру
На замки таємниць.

Пустеля, сум, ні рад, ні слова,
Ні пільг, ні заборон.
Був ясний день, вже тмінь довкола,
І ніч, як чорний сон.

25. 11. 1940.

*

*

*

Чорні хмари з далі гнали,
Налітали з висоти,
Убивали, мордували, —
Ні минути, ні пройти.

Налітали чорні хмари,
Без пощади, без ваги.
Блискавки, громи, удари, —
Почорніло довкруги.

Почорніло, помарніло,
Ні розрад, ні вороття. —
Літом жито зашуміло
Непоборного життя.

18. 5. 1941.

О С І Н Н Е

Глухих вітрів остиглий подув,
І стогін чорних піль:
У застою, вітрах та непогоді
Туманний мережіть.

Пожовкле листя в'ється полем
І плаче з вітряком, —
Розбіглися весняні долі
В незнане, — за селом.

А я сиджу один у хаті
За шибамі вікна,
І думаю: Чи йде крилата,
Заквітчана весна?!

22. 10. 1940.

О С І Н Н І Й Д Е Н Ї

Чорніє день, сумний, осінній,
Мов здушений вогонь, —
Розпука, сутінь, присмерк, тіні,
Ні сонця, ні осонь.

Засмучений простір покрила
Мережва хмар. У млі
Святить Перун своїм кропилом
Останній плай землі.

І сніжані троянди кружать
У низ із полонин.
Верхи — в снігах, лани — в калюжах,
А он, пониклий тин.

А дні були, як ті смереки,
Що в зелені стоять
І снять про далечі далекі,
Про звір, що вирве гать.

А в ранній грі хмурних туманів
Спочила вся земля...
А де світів замерзлі скрані,
Хтось, плачучи, прикляк.

26. 10. 1940.

Згуки ночі розлилися
По землі;
Ніжно, тихо плаче листя
В сивій млі.

Легкий вітер повіває
Та пісні
Піднімає і співає
Голосні.

І у солод розплилися
Квіти всі.
В яснім саяві блиски висять
По росі.

Про кохання пісня птахом
З-над ріки —
Затремтіло серце нагло :
Он, яке !

4. 12. 1940.

В С А М О Т І

~~27.163~~

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

Погасає день. І вечір
Вже заляг:
Розлилися кровотечі
По полях.

Розлилися. А в задумі:
В самоті
Ще снуються тихо думи:
Золоті.

А земля в росі скупалась:
Морі див.
Чую: пісня залунала
Серед нив.

30. 12. 1940.

Львівська державна
наукова бібліотека

№

4989

*

*

*

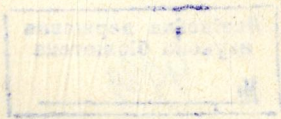
Вийду вечір — погуляю,
Погуляю подворі,
І вінків я насплітаю
З блисків ясної зорі.

Насплітаю рівно, рівно :
Ось, вінки, що хоч куди ! —
Вийди, вийди, королівно,
Із глибокої води !

Вийди, вийди, нехрищена,
На високу стромину ! —
Овину твої рамена,
Біле тіло овину !

Буде ясно, буде дивно,
Буде щастя говірка, —
Вийди, вийди, королівно,
З нехрищеної ріки !

16. 5. 1941.

* *
*

Я отруту синю випив,
Ясна нічко, надворі :
І бушує дико приплив
У мережеві зорі : —

Синя далеч приманила
Неспокійного мене,
І у мене душу влила :
Травolistяний магнет. }

11. 5. 1941.

* *

*

Немов міцний весняний вітер,
Немов ріка по стромині,
За зривами пісень трембіти
Миналися весняні дні.

Весняні дні — зо срібла куті,
Весняні дні — живі, ясні, —
Ще не чужі, ще незабуті,
Розтужені весняні дні.

27. 10. 1941.

*

*

*

Твій плуг — новий, зовсім укрився ржою,
А мій — старий, блищить, у сріблі сяє,
Твоя коса — заломана бідю,
Моя — в росі ізцілено співає.

Твій лан заріс травою, бурянами,
Бо він давно не обливався потом,
А мій увесь пшеницею, житами:
Поранку я виходжу на роботу.

6. 6. 1941.

* *
*

Пливу кудись незломно, бистро, скоро,
В нові, якісь незбагнуті краї,
Без жалости, без болю, без докору
В розігнанім, розгойданім човні.

Хай хвилі б'ють! Кидають човен морем!
Я їх люблю! Нехай вони собі
Гуляють по безмежному просторі, —
Ті хвилі всі, як очі голубі!

23. 5. 1941.

*

*

*

Із давніх літ кріпкий і непоборний,
На грані Він задивлений стояв,
І крицею дзвонив, і меч тримав
На світ лихий, східний і підзорний.

А степ такий, що оком не огорне,
Це — свідок всіх скривавлених розправ,
Щоночі чув, як Він свій щит ладнав,
Щоб не прийшли війська поганців чорних.

О, Він живий, потужній та могутній,
На варті слави, волі ще стоїть;
Його не спік жертovníк лихоліть,

Не знищили Його кріпацькі будні;
О, Він стоїть! І дивиться в Майбутнє,
Овінчане в ясний, вогняний міт!

26. 3. 1941.

СПОМИН

В Карпатах, де дебри, де нетри, ліси,
Гущави, хвилясті потоки,
Де пісня, флюяри, де повно краси, —
Мої продиралися кроки.

Там доли, тут гори, там літо й весна,
До тебе потік щось говорить —
Яке тут безмежжя, яка далина,
Простори, безмежні простори.

О, Краю, мій Рідний — Ти зрив до мети,
Ти дав мені тугу здорову
І мушу дібраться, і мушу дійти, —
Найти своє стале слово.

1. 3. 1941.

«І Д У Н А В И!»

І знов глядить мій лицар хижим зором,
І мають хоругви,
І знов, і знов несеться у простори
Той зов: «Іду на ви!»

Підносяться давно забуті загрі,
Проміттями казок, —
Степи... війська... списів цілунки багрі
І скрізь юнацький крок.

І долились п'янкi криваві трунки,
І зникли хоругви, —
Та знов кудись несеться дзвінко-лунко
Той зов: «Іду на ви!»

6. 7. 1941.

*

*

*

Не доспівав, не добалакав,
Казок не доказав, —
Ти там, я тут, — ніхто не плакав,
Ніхто не млів, — я знав.

Був день, був гай, весняний подув,
Ставок, вода-хрусталь —
Мов камінь той, у чисту воду,
Запав у серце жаль.

У серце жаль, у душу жалість,
А біль ще глибше впав,
На дні самім котився далі,
І в безвістях пропав.

17. 6. 1941.

ВІТРИ І СИНЬ

Далечина облилася росою,
П'янливою, як золоті меди, —
А заревом життя переді мною
Кладеться синь і зве мене кудись.

Вечірній дзвін заграє у чистій далі,
Замріяно розлився в далечинь, —
На життєвім роздзвоненім роялі
Роскотисті пісні заграла синь.

І я іду. Сміється дзвінко слава.
До ніг мені вклоняються жита,
А крізь вікно тремтючої галяви
Паде з небес далеча золота.

Стоять ліси на чатах ночі струнко.
Співає щось утаєне вода,
І шле мені розквітлі поцілунки
Мрійлива синь — прозора висота.

Немов баскі, вогнисті, дикі коні,
Летять вітри повз ліс і хутори, —
А я лечу за ними у здогоні
У весняні розбурхані вири.

Зовуть мене ті далечі широкі,
Зове мене таємно-чистий зов :
Пігнався зір, як бистрокрилий сокіл,
У небеса, щоб засвіт проколов.

10—11. 5. 1941.

П О Т І К

Жене потік у непогоду
Почерез хлань і рінь, —
Почерез дебри грізноводо
У ясну далечінь.

І хто міцний, і хто у силі
Тривкий затерти слід
Його жаги, спинити хвилі
Бажань, що напроліт

У світ летять?.. Бурхливоводо
З проваль у далечінь,
Жене розгін у непогоду
Почерез хлань і рінь.

О, де ви, де, борці-Герої:
Могутні і живі,
Із туг нових, мети нової
За обрії нові?

15. 7. 1940.

*

*

*

Я в снах читав шалену епопею,
Схвильовану, криваву, голосну,
І вздрів нараз громи понад землею,
І буревій над Бідною Мосєю,
І лютий бій за Рідну і Одну.

І знову шлях до слави я побачив,
І тих, що йшли по ньому без ваги,
Серця усіх були, як жар гарячі,
Хоча туман і ніч у темній мряці
Стелилися над ними довкруги.

І мить була, як спокій по розпуці,
І Правда знов така, неначе гнів,
Як під громи та клекіт революцій
Новий, міцний та серцю рідний Муцій
Палив свою долоню у вогні.

11. 11. 1940.

С В Я Т И Й Ю Р І Й

Мечем стріча Він ранок на вигоні,
Той ясний світ у сяйві пізніх зір,
Що йде-жене у наглому розгоні,
Розбагрений, мов повний квіт пивоній,
В увесь живий, розжеврений простір.

Вишневий квіт летить, мов град у бурі,
Роса сріблом на травах мерехтить, —
Прийшов до нас Великий Лицар Юрій
І дасть життя по теміні похмурій
І збудить міць, що не встає, а спить.

Вже встала, вже — горить барвіста далеч,
По стромині біжить прудка вода,
І всі ліси, як птахи заспівали, —
І вдарила об дебри і гущави
Нова юнацька пісня молода.

Мечем стріча Він ранок; усміхнутий
Жене й собі на спіненім коні,
І зве світи вогнями спалахнути
І з пут зими розкути світ закутий
І шлях найти умаєній весні.

27. 4. 1941.

ПІДГІРСЬКЕ

Розкинулись гаї, мов чаші
З вином і медом, та й мурави,
Немов би ті красуні наші,
Вдягнулися і запишали
Іванками. Іду. Карпати
У сяєві небес, як срібна смуга:
«Чи воля йде? Чи вічно не видати?» —
Питається верхів тривожна туга
І слухає... Червонобагре зілля
Зо зелені тужляві очі манить...
Та що те там? Стривай! Чи не весілля
Із церкви йде? І справді весільчани
Жінки... Дружби... Кріпкі і смагли лица —
Музики тнуть, лунає пісня грімко —
А у когось, як давній каже звичай,
Овінчаний привабливим барвінком,
Старезний меч — на сонці грає
І міниться вогнем і блискавками,
То ніби він летить і наступає,
То ніби він у січі з ворогами,
То ніби... ех... а молода, мов краля,
Іде собі побіля молодого...
Поглянула... Як людські очі жалять...
«Це Ви? Невже?» — «Все щастя на дорогу!»
«І Вам! І Вам!» — І знов ясна долина,
Поля, трава, корчі й зелені хвої,
Та дивно так: ні ті гаї, ні вина,

Ні музика, ні очі молодії,
А тільки меч, той давній меч із криці
В кріпкій руці хорунжого під вусом,
Заворожив мої весняні вічі
І так мені запав у душу,
Що, Боже мій!...

20. 3. 1941.

СЕРПЕНЬ

(октави)

І голуби́нь востанне липень черкнув
І покотивсь по золоті пшениць,
Упав, немов з коня юнак отерплий,
За обрій десь... Криваво... Горілиць;
І більше вже води не черпне,
І не торкнесь в рум'янки втертих лиць,
Бо вже прийшов червоний ніжний серпень,
Доститлий так, як лица молодиць.

Я сам сиджу на срібному покосі,
Сную думок незміряну глибінь,
Що родяться, мов літні теплі роси,
І лину́ть геть у ясну далечи́нь...
Женуть, летять, як вітер безголосий,
Як спінений баский вороний кінь
Під козаком, — як той хлопчина босий,
Як та вода у кучерях із пін.

Сиджу один і думаю про весни,
Що пронесли́сь, аж вітром загуло,
Що пронесли́сь, як проблиски небесні,
Що пронесли́сь аж ген... за бір... село...
І десь луня́ть пісні такі чудесні,
Яких давно, давно вже не було...
«Лиши, ти їх!» — Так зблизьку серпень
пестить
Розніжене, достигле синє тло...

Та я думками йду, лечу в минуле,
Коли роки плили, немов думки,
Коли степи козацькі кроки чули,
Коли ішли, співаючи, полки ;
А луг лежав у кров'янім намулі...
А козаків манив простір п'янкий, —
І не злякає їх і не обдурить
Ані батіг... ані залізний кий...

Думки летять — метелики безкрилі,
А з ними й час у безвісті летить, —
І вечір — тут: смаглявенький, безсилий,
А усмішка — на щоді миготить;
І вітер десь так дивно, дивно квилить,
Моє лице цілує він у мить...
А хтось, аж ген... аж ген... під небосхилом
Про боротьбу давно минулу снить...

Трава... овес... ячмінь... жита...
пшениця

Кудись біжать в незнану далечинь...
А місячні старі, осмаглі лиця
Освічують нам шлях... І ніч... і тінь...
Пливуть якісь незнані таємниці
Аж ген кудись у рівну голубинь...
І хтось мене в незнане кличе, —
І я їду крізь нетри сам один.

3. 8. 1941.

КУПАЛЬСЬКЕ

I.

Липневий день порозбивавсь об скелі,
Юнацький день до кости догорів,
Розбіглися лункі пісні з пустелі
Під проводом задріраних вітрів.

Пливуть, пливуть нові акорди плавно
І на лани — золочені лани,
І на траву, що виросла недавно
На солоді доріпшої весни.

Пливуть, пливуть нові акорди в далі,
Звістують нам нечуване, нове;
Вже розійшлась моя душа з печаллю
І юністю, надхнувшись, живе...

Липневий день порозбивавсь об скелі,
Юнацький день до кости догорів,
Розбіглися лункі пісні з пустелі
Під проводом задріраних вітрів.

І вечір мій, юнацький, золотавий
І скоро згас, і скоро спопелів:
Поцілував під ніч і зела й трави,
Що хлипали на зрошеній землі.

Підрізане життя, як срібний лебідь,
Заплакано скотилося у вир,
У вир, що плив заїскрено по небі
І розпливався ген і вздовж, і вшир.

Погас... Дотлів... Допопелів наш вечір,
Затих, немов розірвана струна,
Немов життя, склопотане в хуртечі, —
Як згасне, літом злякана весна...

Хоч вечір мій, юнацький, золотавий
І скоро згас, і скоро спопелів, —
То все ж таки я знатиму, як трави
Клонилися від подиху вітрів.

III.

І місяць плив, неначе срібний череп,
Із ним зоря розсміяно плила...
О, хто той шлях замотаний розбере,
Яким у світ Бог зорі пожбурляв?

О, хто той шлях, замотаний, погнутий,
Натягне так, немов грімку струну?
О, хто ті іскри зможе повернути,
І вечір мій, що в далечі заснув?

О, де вогонь? Де полумінь? Де іскри?
Де люди, що палили там люльки?
Де вечір мій, розбитий ночі вістрам?
І де, о, де купальські сопілки?

...Жаркий вогонь зажевленим язиком
І гоготів, сріблився, і палав,
І розсилав сріблясті іскри дико
У висоті над морем зілля й трав.

Шовковий дим, як срібнотканий промінь,
Іще й тепер знімається, летить,
Іще й тепер на свіжій земній лоні
Вогонь купальський гоготить.

IV.

Вогонь горів... Довкола чорні люди
Стояли та гляділи на вогонь...
І напинала чорні-чорні груди
Вільха, що там стояла осторонь...

І легкий дим купальського багаття,
І мережіть посвячених іскор,
І молитви надхненого юнацтва
Зіллялися в один гучний акорд.

Я пам'ятав. Сьогодні пам'ятаю:
Вогонь горів, освічував лани,
Людей, що там стояли попід гаєм
І розкотно шептали молитви:

«Святий Купале Йване, це безмежжя
Ти помстою ще завтра запали!
А іскри ці зміни в рясні пожежі
І до мети нам шлях благослови!»

Заїскрено глядять у небо очі,
І шепчуть щось утаєне уста, —
А серце так неказано лоскоче
Ця темрява, таємністю густа.

І вечір мій, юнацький, золотавий,
Вже до кінця життя свого доплив,
Поцілував під ніч і зела й трави,
І тих, що там шептали молитви.

Заїскрилось вечірнє злоте коло,
Наплетене із тліючих зірок,
І місяць вже надплив у срібний жолоб,
І полоскав розплетений вінок.

«О, Господи, Маріє — Чиста Діво,
Чого, чого вінок порозплітався?»
Так дівчина п'янка залебеділа, —
А відгомін у далечі лунав. —

«О, Господи, мій милий скоро згине! —
Направду це? — Чи то лишень у сні?»
«О, не журись, не млій, моя дівчино!»
А з далини — «Загине у борні!»

Порозпліталися вже сірі думи...
І зникли люди, іскри та вогонь...
І додзюрчав співучий срібний струмінь.
І вже вільха заснула осторонь...

Зо сну вечірнього та золотого
Порозбуджалися баскі вітри,
Поприбігали на стежки, дороги,
Що вилися повз мертві хутори.

Чорнява ніч із ясними очима
Заглянула в ліси, на дно криниць,
І сагайдак струснула за плечима,
Повнісінький купальських таємниць.

І тихі, тихі шелести галузки,
Немов які затаєні слова,
І нашої ріки чудовий плюскіт, —
Прострілили ліси, як та стріла.

Затихли вже високі очерети, —
Чого, чого вони так довго ждуть?
І задзвеніли вже нічні штилеті,
Бо вже Купалині чуда ідуть!

Здавалося: розсміяні полині
Схилилися до уст-ясен землі.
Здавалося мені: З-над полонини
Несеться крик лелек та журавлів.

І крякали розбуджені ворони
Й заводили зчаровані танки,
А згуки розливалися в розгоні
Понад лани, потоки та річки.

Здавалося. Затаєні омани
Загинули у сірій далині;
І розгорялися у срібнім тані
Ще звечора погашені вогні.

А палороть небаченим ще квітом
Заїскрено, розжевроно цвіла —
В цю ніч вертається весна за літом,
Що згинула на обрію села ;

Що згинула, немов купальська іскра,
Що згинула, немов жаркий вогонь, —
Пішла кудись, — лишила спогад бистрям
І тим, що ще не стали осторонь.

15—18. 6. 1941.

*

*

*

Юнацькі дні пекучого кохання,
Чи ви пройшли, коли, і як, і де?
У соняшній луні, щодня зарання
Думки жили і серце молоде.

Я там колись будився соловейком,
У клетоти понад лани летів,
Як здалеку дзвонили срібні рейки
І маяли бандери кораблів.

Незгінний біль, журба моя незгінна!
Кохання вже павутня сиза мла, —
Іде душа по полі безнадійна,
Мов капітан, один без корабля.

26. 8. 1941.

*

*

*

Латуричська

Ти йдеш одна. Куди — не скажеш
І рожевий видко шлях.
По днях радінь, по днях екстази
Розпука на очах.

Ти йдеш кудись. Із ран глибоких
Не вишлю заборон.
Нехай сумній та синьоокій
До ніг розквітлий льон.

16. 8. 1941.

*

*

*

Далечі стужені очі
Кликали, звали водно...
Де твої ласки дівочі,
Земле, просякла вином?

Де це твої Веремії
Сонцем залитих осонь?
Меркне і чорним темніє
Туга порожніх долонь...

17. 8. 1941.

*

*

*

Як Святослав, як Бонапарте,
Як Тель, як Дон Кіхот —
Я з долею заграю у карти
Без болю, без турбот.

Мені одно, чи я загину —
Іду, лечу в далинь —
Із терня п'ю солодкі вина,
З каміння яблук винь.

Незломно йду. Тверді дороги —
Моя ясна мета...
Забулися батьків пороги:
Ідилля молода.

30. 8. 1941.

* *
*

Ой, жовтню, мій жовтню, зажурений жовтню,
Зажурене серце пропалих років —
Хай буряна хвиля бурхливо проковтне
Ті весни мої, бо я мо' не веснів...

З тобою, мій жовтню, єдина потіхо,
Єдина оазо посеред пустель,
Я згадую рідну, засмучену стріху
І блиски смолистих вечірніх факель.

Матусю стару та зажурену дуже,
Розплакані гомони збурених піль
Я згадую, згадую, згадую в тузі
Далеко від рідних розкоханих сіл.

5. 11. 1941.

Ж О В Т Е Н Ь

Холодний храм. І сонце догоріло.
Померкли дні: веселі, весняні.
У вихорі пожовкле листя мліло,
Заплакано гуділо, шелестіло
В осінній далині.

Травневий день у спогаді-коханні
Палахкотів, сріблився і горів;
Жовтневий день розкрив нам сні туманні,
Завинувся у зніжену рахманність
Осінніх вечорів.

Я жару взяв з весняної долоні,
Щоб запалив серця усіх, усіх, усіх...
У далечі... далеко на вигоні
Ізнов говорить, як в'язанки пивоній,
Майбутній день утіх.

27. 10. 1941.

Б У Р Л А Ц Ь К Е

Гей, дівчино прекрасна, дай нам їсти,
І лютої по чарці нам ти дай!
Хай музика гуде, реве троїсто,
Ходи ж і ти та з нами погуляй!

Бо літ уже багато, ой, багато
Блудили ми у темряві лісів!
Ходи ж бо ти із нами погуляти,
Ми хочемо: хай ллється дзвоном спів!

28. 9. 1941.

цього

Не знав це я : весна минула
І знідів квіт медунки —
У далечінь уже пірнули
Весняні поцілунки.

І дні пішли собі в напрузі —
І я не счувсь : тут осінь :
Мережвами на виднокрузі
Лягли хмарки стокосі.

21. 9. 1941.

З Г А Д К А

Де ранками горіла свиба,
Пишавсь м'який червоний глід —
Уже тепер стоїть колиба,
І ліс не той — уже прорід.

І зарево не ллєсь наремно,
Як протягом лунистих днів.
Я чую тут у ніч буремну
І свист і лопіт кажанів.

8. 11. 1941.

*

*

*

2

Я шкіпером не хочу бути —
Навіщо співи карусель?
Я чую все гармінні нути,
Як поїзд їде крізь тунель.

Не знаю я морського шторму,
Що шаленіє уночі.
Як скатірту нас ніч огорне,
Вдаряють в шиби пергачі.

Навіщо рейд, навіщо порти?
Романтика і ренесанс!
В нас поїзди женуться чортом
І не гримить іржавий ланц!

8. 11. 1941.

* * *

Захлинався від щастя по вінця,
Як вертався додому звідсіль,
Перед мене упав на колінця
Молодий, розцілований хміль.

Погасали розхихтані туги
І котились безлунно в русло.
Надвечір'я сполоскано-шуге
Лунне щастя мені принесло.

Прошибала повітря десь кавка,
Гнавсь по сіті стоногий павук.
Не гриміли в лісах томагавки
І тятиви і стріли і лук.

Я ішов. І губилась ядуха,
І не чигали з лісу мавки;
Забзучала пронизливо муха
Під ударом чивісь руки.

А у серці кипіла тривога,
Як бувало — два роки, торік:
Немезида сурмила у роги
По балках, полонинах усіх.

Я вертався додому! Ой, Нене!
Подивися на свого сінка...
Розцвіло трицерковне Студене,
Розцвіла на верхах осока.

7. 11. 1941.

*

*

*

А як веснами проміні рівні
Позивалися всі вперекір,
Ми зносили Казковій Князівні
Срібні клубки намотаних зір.

І жевріли промінні гірлянди —
Позолота безжурних ланів.
Загадкові тремтючі троянди
Юний день в коси веснам заплів.

Легкий вітер дивився із клітки
В кострубаті приливи тепла ;
Тож весняними ранками рідко
Гарна дівчина вдома була !

Ранком річка плила швидко-хутко,
Чорні капрі змивала з очей,
Утопивши замріяно вудку,
Став рибалка... «Не віє бурей !»

І зривався орел у високість,
Бджоли звала квітчаста пирга —
Переломаний ранковий окіст,
Недокінчена ранкова гра.

6. 11. 1941.

* *
*
Дивився я з маленьких дуже вікон,
Із теміні, із темряви, із мли.
Горіли знов заіскрено повіки,
Як дні мої поперше розцвіли.

Горів ізнов казковий теплий вирій
У прядиві розкотистої гри —
Сріблився світ прозоро-темно-сірий,
І десь гудів далеко чорторий.

Рожеві сні — чарівна юна згадка,
Трояндова м'яка злотоварвінь —
Юнацьких днів загублена пам'ятка,
Веселих днів — страшна, болюча тінь.

І крикнув хтось в лице: «Гей, гонче, гонче,
Лети і дні в одльоті дожени!
І не спиняйся! Лети! Та скорше! Конче!
Бо я умру самотний восени!»

І я здрігнувсь. Гучали осокори...
І виглянув хтось так, як я — з імлі...
Та все ж таки не схилюся в покорі,
Хоч дні лункі ще вчора відцвіли!

13. 11. 1941.

Розмаїста зелена рунь —
 Вівса синяві соки
 Тремтять від гомону красунь,
 Білявих, синьооких.

Летять кудись у чорну хмурь
 Думки і ранні мрії,
 Несеться вслід і пил і курь
 І вітер шумно віє.

А тут одним-одні вітри,
 Як вірні побратими —
 Поназлітались вечори
 В акорди, ритми й рими.

Додому йду — думками йду,
 Розкривши білі жмені,
 Розмай несучи: весну спряду
 Побіля вілх і кленів.

Довкола лунь, довкола дзвонь,
 А сонце йде і жарить —
 У затінку здрігнеться клонь
 Від леготів буярих.

23. 8. 1941.

В Е Р Е С Е Н Ї

Ось, вересень! І грона — глянь!
І небеса, мов скло...
Сполохано пробігла лань
І літо уткло...

А далиня, як волосінь,
Як серце, нігота —
В обійми їй женеться кінь:
Тупочуть копита,

Дзвенять підкови. Далиня
Проковтує сліди!
Весна злиня, краса злиня
І віють холоди!

Я з осені зроблю весну,
Ясну, мов прапори,
Хоч обрій синь уже замкнув,
Ударили вітри!

29. 8. 1941.

*

*

*

Перед нами — розбурхане море,
Перед нами — далекі світи...
Задивовано серце говорить:
«Чи вернутись, чи далі іти?»

Чи вернутись додому сьогодні
І сидіти в сумній самоті,
Розкривати глибокі безодні
Чорних мрій у темрявім куті?

Там і пекло і лихо, розпука,
А між ними я, серце, — Адам...
Гребеняста, хвиляста гадюка
Заплететься до болісних ран.

Тута виють розбурхані хвилі,
Кожна шию запінену гне,
А вітрець із простору заквилить
І судно своє морем жене...

Нам глядіти, дивитись на синє,
Нам у мріях стояти над ним?
Нам летіти, як білі хмарини,
Нам летіти соколом гірським!

Хай нам грають водяні віргани,
Хай нам грає буяра струна,
Ми загоїмо далечню рани —
Чи не так, моя душко сумна ?

Перед нами — розбурхане море,
Перед нами — далекі світи...
Задивовано серце говорить :
«Чи вернутись, чи далі іти?»

18. 9. 1941.

З ЛІТОПISУ...

Десь гомони соколів, круків,
Орлів на шпiлях скель...
А в далечі і гуди й згуки
І брязкоти шабель.

І вітер десь байдуже квітить,
Літає догори...
Йде буревій! Гуляйте, хвилі,
Несіться, прапори!

26. 10. 1941.

НА НОВИЙ РІК

Роки летять, а їх обтерті крила
Прохлинули розбурхані світи,
І родяться нові бурхливі хвилі,
Від них уже нікому не втікти!

Від них уже нікому не сховатись:
Пливуть вони стихії все нові —
Й несуть — кому пісні вогнекрилаті,
А знов кому — рум'яні повні дні.

Дзвоніть! Ідіть! Кричіть! І скільки можна
Радійте всі сьогодні і навік!
І веселись, людська душе тривожна,
Бо вже прийшов новий гарячий рік!

У Рік Новий — дзвінкий осяйний освіт,
У Рік Новий — дорога вже курить!
Гей, лихом ти удар, гримни наврослід,
Юнацький рік минути червонить!

І кинь туди гаряче, гнівне серце!
Нехай живе очищена душа!
Вже край, кінець: терпець уже додерся,
Із люттю хтось багряну помішав!

4. 10. 1941.

ЮНАЦЬКА ВЕСНА

I.

Чи згадати у зоряний вечір,
Як під гуди та тупи когорт
Проминули весна молодеча
Та розлюблений мною акорд.

Чи згадати юнацьке минуле,
Що згоріло, дотліло до тла,
І давно ми про нього не чули,
Бо війна у сучасне змела.

Чи згадати і весни і літа,
Що минули в пожежах села,
Як велика й свята Немезида
Нас усіх до борні повела.

І ті весни, що ніби метелик,
Пронеслись, лишень вітер погнав,
Нам налили в золочений келих
Молодечого трунку — вина.

І ті весни, як соняшний ранок,
Розгорнулись в акорди-пісні,
Що зоріють, мов ранній серпанок,
Що горять, мов купальські вогні.

Та весна молода, ніби янгіл,
Усміхнулась на мене в селі,
А під співи та гуди фаланги
Повела у країни чужі.

...Чи згадати весну молодечу,
Що згоріла, дотліла до тла,
Що минула, як зоряний вечір,
У затишку, у глуші села.

Чисовиці, 15. 7. 1941.

II.

Мотто :

Ударю у струни
Свобідно дзелень,¹
Згадаю вік юний
В серпанку пісень.

Згадаю, згадаю
Весну молоду:
Іванком, розмаєм
Косу заплету!

Пам'ятаю, як біля стодоли
Я кукував собі в бур'яні,
А матуся там жито полола
І волошки давала мені.

І ті сині волошки, мінливі,
Чарували юнацький мій зір
І палали розкохано, хтиво,
Мов розрумлена дівчина з гір.

А у них відбивався зненацька
Синій символ збурлачених літ...
Загорілися весни юнацькі,
Що вели мене в далечі, в світ.

Гей, ті сині, ті сині волошки —
Синя далеч майбутніх років —
Заникали, згоряли потрошки,
І мій день доостанку згорів.

Наре

Немов небо, волошки синіли,
Чарували, манили мене:
Юне серце від радості мліло
Й виривалось на волю з тенет.

Мої дні молоді, многострунні
Захлинались від радості вкрай,
І згоряли далеко в безлунні
Й залишали гучне: «Пам'ятай!»

«Пам'ятай, як у тому бозинні
Чарували волошки дрібні,
Як дивилися очі дитинні,
Цілували квітки чарівні».

1. 11. 1941.

III.

Не забуду весни золотої,
Що дари приносила мені!
Не забуду! Пораз не загою
І тоді, коли буду в труні.

Буду знати навіки, навіки
Молодечий уквітчаний здвиг —
Я на нього дивився із вікон —
Гей, за ґратами з вікон малих!

І не плакали більше рокити,
Бо весна їхні жалі взяла,
А чарки золоті, недопиті
Знову щастям новим облила.

Всюди радість і сміх і подзвоння,
Юним веснам — новий молодець!
Але серце кипіло у роні:
Ясні вікна — неначе слопець.

Красна весно — чому я невільний,
Красна весно — чому я хорів?
Де твоя нігота і суцільність,
Ясні очі спід зломаних брів?

...Мамка плаче у ніченьку літню :
«Ой, ти синочку, синочку мій !
Тобі папороть ранком розквітне
Десь далеко в країні чужій !» ...

І це так : відшуміла невгавно
Золота молодеча весна —
І я випив останню недавно
Мілку чарку гіркого вина ...

Дев'ятнадцята весно цвітуча,
Ти згоріла в пожежі села ...
І не вернешся більше на кручі,
Де ти серце від мене взяла !

І не буду уже відтепера
Із тобою співати пісень,
Бо ти зникла, як чорна химера,
У затишші п'янок черешень !

24. 11. 1941.

Задимлена мала хатина,
Старий трухлий поріг, —
На нім чекає мати сина
З розірваних доріг.

Сидить одна і вже не плаче:
Немає більше сліз —
Порозливалися гарячі,
Куди ходила, скрізь.

Вона не дивиться на ґруні, —
На повіні краси
Просунулись — уже не сунуть
Наповнені вози.

Не дивиться — стоїть минуле,
Теперішнє й нове: —
Ще не закукали зозулі,
Чи син її живе!..

Не дивиться — у серці жалі
І студінь диких піль —
Простір... далинь... шляхи... галяви,
Чужина, мов топіль.

І серце так залято коле
Той сум, той біль, той жаль :
Чого поля зістались голі —
Пігнався кінь у чвал...

Нема синка — стоїть вечеря,
Нема його, щоб ів... —
Та мріяти не дала челядь,
Не дав юнацький спів.

І гомонять, гудуть, гуляють
Дівчата, юнаки —
Та скоро вже порозганяють
І їх юнкі роки.

Порозлітаються примани
П'янкх сільських дівчат —
На їх роки в новому тані
Кладе життя печать.

Нехай вони собі гуляють
Ще поки молоді —
Підуть кудись і повмирають
Самотні — в самоті.

«Які ж вони усі хороші,
Які ж вони мені!
Порозквіталися вже рожі
Синкові в чужині...»

Заплакала стара: «О, сину,
Ти де, ти де тепер!»
Причулося крізь далю синю:
«Співаю — ще не вмер!»

І знов нема ні слів, ні горя —
Співають юнаки:
«Полинемо на беріг моря,
Полинемо в казки!»

Уже тепер і Він ожило
Танцює гопака —
Порвалася стара щосили
До милого синка:

І крикнула вона в утомі
До сина — в той же бік —
Порозлітавсь юнацький гомін,
За сине море втік.

Нема нічого — це омани,
Це жаль, це біль, це сум
Розсіяно, мов зірка тале
У глиб — у край задум.

Село заснуло по долині;
Прийшла подруга-ніч
І не зривається й не рине
Той спів із тогобіч.

Ой, не старій уже робити,
Хоч на полях — бур'ян,
І тугою лани повиті,
Без пахощів й приман.

Не світяться плужані леза :
Без праці день пробіг —
А там і дишлі і колеса
Поломаних теліг.

Ізнов... з вечерею макітра...
Та тихо... тихо... цить...
А бронзою важке повітря
Заплакано тремтить...

І знов у відгомін із міста
Назустріч п'яній тьмі
Заграла музика троїста
Й розбила сни німі.

Вишневий квіт змішався з пилом :
Весняна заметіль —
Розлоскотав синяві хвилі
Розквітлий п'яний хміль.

І ніжно, п'яно, бездоганно
Горять весни вінки —
Лишень одні берези банно
Схилились, гомінкі.

А матір думка млосно давить :
«Умру, зникни, згинь !
Хай сон тебе життя позбавить,
Бо вже не прийде син !»

24. 8. 1941.

М И К О Л А Ї В С Ь К Е

I.

Сонця горять в рожевому тумані
Із потемків... Довкола багрявінь...
Малюються пороші. Білі сани
Кудись потяг баский вороний кінь.

Це їдеш Ти до нас, Миколо, в гості —
Несеться пах Твоїх небесних мир.
Упав Тобі сніжаний білий простір,
Хмарки ідуть, мов, змучившись, ясир.

Яку красу землі убогій даш Ти : *даси*
Радіє все у кожному куті.
Вітри летять, мов човна Аргонавтів
У далечі по руна золоті.

Гей, їдеш Ти з дарунками, Миколо,
Скрипить, рипить сереновий сніжок.
Догукався розжевренілий молот,
Розсипавши до тисячі зірок.

Минувся час, мов дії на екрані
Позриваних, забутих вчора кін.
Просунулись і ми за слідом лані,
Як той малий, невидний немертін.

II.

Великі ми були, коли зродились :
Хвилина нас любила, берегла.
Змиршавіли, доценту помалілись,
Як смерть усіх на цвинтарі звела.

take
Відкрий нове життя на кожній сцені
Так молоде, немов дитячий сон.
Хай зродиться і в нас великий геній,
Як той Гомер, не злий, страшний Язон.

Усі роки спилили до нас від Будди — *пошу?*
І дивляться з подертих занавіс...
На мармурне Юноніне погруддя
Поллялося срібло застиглих сліз.

Хай хоругов Твоя побідоносна
Прорізує світи! Хай має ще!
Хай день старе життя на кроснах
Наново все, мов ткаля, перетче!

III.

Як сон, минуть казки, пісні, акорди,
Мине, як сон теперішнє Твоє...
Лишень одна історія в погорді
Старе з новим до нитки перев'є.

Гей, їдеш Ти. Розлився згук рапсодій,
Мов соняшний ясний далекозір.
Схилився ліс, мов день у непогоді,
І молиться навколішках до гір.

Приїхав Ти. А Урашімантаро
Дививсь Тобі на одяг муругий.
З Аврорами сонця плили в Сагару,
А в нас наш день розбивсь о береги.

IV.

Не знаю я, що краще від хоралів
Розілляних Тобі по муріжку:
Змерзає день в далекій Калевалі
Й доспіває востаннє у піску.

Усе Тебе вихвалює, Миколо,
Цілує все багряницю й хітон.
Дивуються млини — не домололи,
В захопленні співає Аполлон.

Ти вже минув льоди й сніги Гренляндій,
Ти прилетів у ясну прозорінь,
Де в золоті розквітлися троянди,
Та топче їх баский строкатий кінь!

27. 11. 1941.

* * *

Щасливий я, що вийду в поле скоро :
Мені життя — гіркий полин — дано,
А ви в корчмах — зірветься чіп і корок,
Розіллється горілка і вино.

Ви знаєте : чарую я — колодку
Від радощів ножами перетну,
Беру життя, мов овочі солодкі,
Хоча воно з костриць і полину.

Моє життя — веснянка і гагілка,
Підсніжником нехай росте, цвіте,
В нім радощів і щастя, Боже, стільки,
Що тішиться й старе, як молоде !

Мій дух летить над ясними полями,
Під ним життя — зелене полотно,
А ви в корчмах, як ті померклі плями,
Смакуєте горілку і вино.

5. 12. 1941.

* *
*

Зродилася весна з пожеж, вогнів, румовищ,—
На них життям — чагарники.
І скатіртю повила загадковість
Гущавини і хаці й хамники.

В рум'янці день з'явився на роздоллі —
Приніс у дар ясини, жемчуги.
Я запалив святочну жирандолю
Й несу в простір і туги, і жаги.

7. 12. 1941.

ВИТУЖЕНА ВЕСНА

Я витужу святу весну у серці,
Її теплом, душею напою.
Гей, дав би їй незлічений сестерцій
За памолодь віднайдену мою.

Я сплів би їй і бердо, і повісмо,
Купив би їй перстенів і намист!
Весна вперед — попереком і скісно
Й не вернеться до рідних сіл і міст!

7. 12. 1941.

СЕЛЯНСЬКИЙ РАНОК

Померкли дні і замрії колишні,
З них чорна тінь — одним одна зона.
Здається ще: дивлюся я на вишні
З маленького селянського вікна.

Здається ще: помиюся в криниці,
Що повна вод, мов ранками цебро...
Гей, вийди ж бо до ясної світлиці
Єгипетський пан-боже, світлий Ро!

Шелесне там стривожена осика,
На гилці птах стогимном щебетне.
Дні котяться так скоро, наче дзиґа, —
Селянські дні, що пестили мене.

Повісив жаль, повісив біль на клинці
Й пігнався в даль за радістю пливма.
Від сонця день присмажився у ринці
І дивиться на мене спід більма.

11. 12. 1941.

Ш Л Я Х

Кудою ти погнався, сірий мужу,
Чи не порвеш твою товстезну б'язь?
Куди летиш по легку і по дужу,
За ким твоя кирея простяглась?

Полишив ти хати і відблиски віконні,
І запахи жердель, жентиць і страв.
Тебе ведуть абази повнодзвонні,
До ніг тобі — пісок, дрібна жорства.

Цілуєш ти замулені жуляви,
Обняв лозник і звої світляків —
Потоптані, побиті лихом трави,
Схилилися під плигом зігзаків.

У далечі над вухом трісне, лясне
Роскотисто гарапник і карбач —
Твоя зоря навіки не погасне,
Хоч ти згубив мазницю, мазь і квач.

Чи ти старий летітимеш і нарік,
Як дотепер: і літісь і якраз? —
Гей, полетиш і в спразі та у хмарі
І Богові вістки нові подаш!

8. 12. 1941.

*

*

*

Ти бачиш — он : в сріблито-ясній смузі
У зоряві-коханню зільники.
А ти стоїш одна за рамками жалюзій,
Снуєш нові розміряні нитки.

А небо он, мов серце арґемони,
Мов осінню чатиння смерічок —
Не жаль тобі розрумлених півоній,
Не жаль тобі косиці і чічок ?

Ти бачиш — он : знялись весняні бурі,
Там дерево налічує жовна —
А ти стоїш при срібнім абажурі
Й дивуєшся : «чого невільна я?»

Дивись, дивись ! палá небесна черлень
А по житах — і дзвінка і кукіль.
Гей, на очах твоїх блискучі перли,
Потилиця — ранкова срібна цвіль.

8. 12. 1941.

Г Р У Д Е Н Ї

Дивуєшся : розсипане паздир'я,
Розсипана терпуга подворі.
Там сніг летить — м'яке вітрове пір'я,
І хтось один співає тропарі.

А паморок обняв роки, мов карби,
Лункий наш день сховався у ситняки —
Чому, чому так скоро стихли гарби,
Чому, чому затихли чумаки ?

Закинь журбу ! Згадай весну у травні,
Згадай пісні, гайвки калабань ! —
Побачимо іще весною плавні,
Забудемо грудневу слизь і твань !

Забудемо і болі і поразки, —
У грудні я весняночки уздрів :
Журбу мою, журбу твою розв'яже
Весняний спів грудневих нуждарів !

9. 12. 1941.

ПІСНЯ НА ОСЛОНІ

Я ще не чув, не чув ніколи, зроду
Таких пісень, як це співаєш ти...
Допий, допий останню насолоду
І в світлий рай — нове життя лети.

Нащо тобі боятись Абадонни —
Ти Райщині великій поклонись.
Горить, горить під соняшним віконням
Розпучлива вечірня цвіль і сизь.

Ох, Боже мій! Тут пахнуть ніжно хвої,
Довкола шум, довкола яснота.
Гей, таволги і парчі золоті
Добути нам! Та ба! Та ба! Та ба!

Співаєш ти і плачеш, гірко плачеш:
Тебе схопив, навік схопив ослін.
За крихтою життя, сумний козаче,
Великий жаль, за паволоччю пін.

Ми плачемо, ридаємо з тобою,
Ми слухаєм розпучливих пісень.
Яка краса — мре сонце за горою,
Який бо сум — конаєш ти в цей день.

13. 12. 1941.

*

*

*

Ж У Ч А

Захлипа ніч, заплутана в сільці,
І схилиться на срібний ганок.
Розсіяно прийде світанок
І дасть усім жахтючі багреці.

22. (Побіля нас пробігне ранній бриз
У тогах мрій, зеленій звабі.
Ви схилитеся на варцабі
У лоскоті поранішніх каприз.

І рушите думками полотно
Ставоків, озер те жабуруння,
А на шляхи впаде ожиння
І пристрастей одно зерно.

1901 81 81

13. 12. 1941.

27
Навіщо ти стоїш, неначе пря,
Зажурено, неначе мельник.
Розхристався наш біль-пустельник,
Як у смолі у пеклі догоряв.

Мовчазно ти стоїш, немов стіна,
І дивишся на пряжу й клоччя —
Віддай нудьгу осіннім ночам:
Хай пропадуть і зморшки й борозна.

13. 12. 1941.

СИРОТА

Вклонилася низенько і вийшла.
На припічку сидить в сивизні,
А за столом і пир і тризни
І відляски і золота й срібла.

Розіллється смачний буковий сік
І щастя, сміх усіх огорне...
Згадається і товчка й жорна
І батьківський потоптаний поріг.

13. 12. 1941.

Пояснення маловідомих слів.

- Бандэра — застава на кораблі.
Осо́ння, осонця — місця, постійно заліті сонцем.
Сви́ба — свидіна, свида, *Cornus sanguinea*, рослина споріднена з дерном, лозуваті гілки, білі квіти, гарні овочі.
Глі́д — гліг, глод, *Crataegus*, рослина споріднена із нашою грушею.
Кажа́н — лілак, перга́ч.
Ка́пря — полуда.
Пирга́ — перга, цвітяний пилок.
Бози́ння — бузкові кущі.
Пора́за — рава.
Рокі́та — плакуча верба.
Слопе́ць — пастка, пасть.
Серен — замерзлий сніг.
Костри́ця — терміття, термітьччя, пазді́р'я.
Зона́ — головня.
Аба́за — пронизливий дунайський вітер.
Жорства́ — дрібна рінь.
Літі́сь — горік.
Пазді́р'я — костриця, останки по третю льову чи конопель.
Терпу́га — пиловини, трина, тирса, тертуха, циндра.
Нати́к — в хатах, де нема помосту, в затоптана земля, що називається натоком.
За́гря — заграва, сяйво, проміття, луна.

Ба́грий — багрянйй, червоний.

Шкі́пер — капітан корабля.

Студе́не — село в Карпатах.

Немертін — червяк.

Га́рба — телі́га, віз на двох колесах.

Пла́вня — болотиста заплавина, поросла трощею, вер-
бою, вільхою, шуваром.

Што́рм — сильна морська буря.

Зміст.

Заспів	3
Бурлак	4
І весело душі й безжурно	5
Омріяв я вогнисті коні	6
Голубінь	7
Моряки	8
Юнацьке	9
Вечір	10
Вечірне	11
Був ясний день, а ніч довкола	12
Чорні хмари з далі гнали	13
Осінь	14
Осіній день	15
Ніч	16
В самоті	17
Вийду вечір — погуляю	18
Я отруту синю випив	19
Немов міцний весняний вітер	20
Твій плуг-новий	21
Пливу кудись незломно, бистро	22
Із давніх літ кріпкий і непоборний	23
Спомин	24
Іду на ви !	25
Не доспівав	26
Вітри і синь	27
Потік	29

Я в снах читав шалену епопею	30
Святий Юрій	31
Підгірське	32
Серпень	34
Купальське I—VII.	36
Юнацькі дні	44
Ти йдеш одна	45
Далечі стужені очі	46
Як Святослав	47
Ой, жовтню	48
Жовтень	49
Бурлацьке	50
Осінь	51
Згадка	52
Я шкіпером не хочу бути	53
Захлинався від щастя	54
А як веснами проміні	56
Дивився я в маленьких	57
Зарис	58
Вересень	59
Перед нами розбурхане море	60
З літопису	62
На новий рік	63
Юнацька весна II—VII.	64
Син	70
Миколаївське I—IV.	75
Щасливий я	79
Зродилася весна	80
Витужена весна	81
Селянський ранок	82

Шлях	83
Ти бачиш	84
Грудень	85
Пісня на ослоні	86
Захлипа ніч	87
Журба	88
Сирота	89

2,85 (1986)

4989

РЛ

У

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

українських книжок, підручників, часописів, журналів,
портретів, листівок, відзнак — знаходиться в Українському
Видавництві „ПРОБОЕМ“ в Празі. Туди і посилайте
свої замовлення на таку адресу:

Verlag »Probojem«, Prag XIV.—65, Fach 3.

ІВАН САВЧУР

ГОЛУБІНЬ

ПОЕЗІЇ

ПРАГА